

Bijlage 5: definities

Definitie	Uitleg
Algemene voorziening	Aanbod van diensten of activiteiten dat, is gericht op het versterken van de zelfredzaamheid en participatie of op opvang en zonder beschikking toegankelijk is. Zoals bedoeld in gemeentelijke verordening Jeugdhulp.
Betekenisvolle anderen (systeem)	Betekenisvolle anderen zijn informele steunfiguren die deel uitmaken van het gewone leven van een jeugdige en ouders. Het zijn voor hen belangrijke personen (vriend, tante, oom, zus, opa leraar of coach) die willen dat het goed met de jongere en het gezin gaat. We verwachten van jeugdhulpprofessionals dat zij open staan voor het belang van deze betekenisvolle anderen en in gelijkwaardigheid met hen samenwerken.
Begeleiding	Aanleren van vaardigheden in de situaties die belangrijk zijn voor de cliënt. In sommige situaties betreft het toepassen van hetgeen is geleerd bij de behandeling.
Behandeling	Therapie, uitgevoerd vanuit een multidisciplinair team, die plaatsvindt op basis van een (uitgebreide) probleemanalyse of diagnose. Behandeling richt zich op gedragsverandering van de jeugdige en het systeem van de jeugdige.
Calamiteit	Een niet-beoogde of onverwachte gebeurtenis, die betrekking heeft op de kwaliteit van de zorg en die tot een fysieke ernstig schadelijk gevolg voor - of de dood van een jeugdige heeft geleid.
Classificatie	Het doel van het Classificatiesysteem is het geven van heldere beschrijvingen van problemen van jeugdigen en hun ouders, zodat hulpverleners en onderzoekers deze kunnen gebruiken bij: • het verkennen en onderzoeken van de problematiek, • het onderling bespreken en overdragen ervan, • het indiceren van behandeling en begeleiding, • het afleggen van verantwoording over de besteding van gemeenschapsgelden, en • wetenschappelijk onderzoek.
Narratief Cliëntervaringsonderzoek (CEO)	De manier waarop SOJ ZHZ voldoet aan de wettelijk verplichting om jaarlijks onderzoek te doen naar de ervaring van cliënten van jeugdhulp. Er wordt gevraagd naar het verhaal van hoe de jeugdige en diens ouders de dienstverlening hebben ervaren.
Cliëntvertegenwoordiger	Een cliëntvertegenwoordiger dient de cliënt zoveel mogelijk bij de vervulling van zijn taak te

	betrekken. Dit wordt gedaan door de cliënt zoveel mogelijk te laten beslissen, de cliënt bij besluitvorming te betrekken, namens de cliënt en diens wensen beslissingen te nemen en cliënt informatie geven over datgene wat voor de cliënt wordt beslist.
De-medicaliseren	De maatschappelijke ontwikkeling waarbij steeds minder alledaagse opvoed- en opgroevragen en (lichte) gedragsproblemen in de zorg belanden. Hiermee wordt bedoeld dat afwijkend gedrag steeds meer 'normaal' wordt gevonden en niet meer (medisch) wordt gelabeld. Hierbij kan gedacht worden aan druk gedrag (soms ten onrechte gelabeld als ADHD), ongeconcentreerdheid en/of afwezigheid (autisme), langzaam lezen en/of schrijven (dyslexie). Het demedicaliseren leidt tevens tot meer onafhankelijkheid van (medische) zorg en daling van de kosten (https://www.nji.nl/uploads/2021-06/Transitie-Nota-nav-het-verslag-bij-wetsvoorstel-Jeugdwet.pdf
Diagnose	Op basis van instrument dat is geaccepteerd in de eigen branche .
Dienstbaar vakmanschap	Met dienstbaar wordt bedoeld op de basishouding van de professional om zich ondergeschikt op te stellen aan het belang van de jeugdige/ het gezin zoals opgenomen in het met de jeugdige/ het gezin opgestelde perspectiefplan. Met vakmanschap wordt bedoeld op kennis van zaken, kwaliteit, kunde, vakbekwaamheid. Vakmanschap betekent ook dat je weet waar je deskundigheid een grens bereikt, je een ander nodig hebt en dit ook initieert. Erkenning van de waarde van de ander (of dit nu ervaringskennis of theoretische kennis is) is onderdeel van vakmanschap.
Diensten	De verschillende typen jeugdhulp die worden ingekocht/gecontracteerd door SOJ ZHZ, zoals gedefinieerd in bijlage 2; de Dienstomschrijvingen..
Duurzaam herstel	Jeugdhulp heeft als doel de ontwikkeling van het kind te bevorderen, zijn veiligheid waar nodig te herstellen en problemen van het kind of binnen het gezin te verminderen. Hierdoor kunnen gezinnen en kinderen beter deelnemen aan de samenleving. Jeugdhulp werkt toe naar een blijvend resultaat in de vorm van een blijvende verbetering van de ontwikkeling, veiligheid of opgroei- en opvoedsituatie van de jeugdige. In geval van jeugdigen met een beperking of stoornis wordt met duurzaam herstel bedoeld dat jeugdhulp wordt ingezet om de jeugdige, het gezin en de omgeving het vermogen te laten

	ontwikkelen om met de gevolgen van de beperking of stoornis om te gaan en naar vermogen regie te voeren op het eigen leven.
Eigenaarschap	Eigenaarschap is verantwoordelijkheid voelen en nemen, door alert te zijn op wat goed en niet goed gaat, initiatief te nemen tot verbetering en het effect daarvan te volgen.
Eigen Kracht	Jongeren en gezinnen hebben de regie over hun eigen leven en nemen hun eigen beslissingen. Ook als het tegenzit hebben zij het recht om met hun eigen kring van familie, vrienden en andere bekenden, zonder bemoeienis van buitenaf, zelf oplossingen te bedenken en een toekomstplan te maken. Bij de vraag welk deel van de jeugdhulpbehoefte vanuit eigen kracht of mogelijkheden kan worden opgelost, wordt in ieder geval beoordeeld of jeugdigen en hun ouders beschikken over bepaalde vaardigheden, draagkracht en tijd.
Ervaringsdeskundige	Kinderen, jongeren en ouders die vaardigheden hebben opgedaan om ervaringskennis in te zetten en door te geven aan anderen.
Evaluatie	De beslissing welke vorm van hulp wordt ingezet is geen eenmalige beslissing. Voortdurende monitoring van het proces, de samenwerkingsrelatie en de resultaten helpen om uiteindelijk een positief resultaat te behalen. Evaluatie en monitoring kan leiden tot het bijstellen van de doelen of de hulp. Het is cruciaal dat de uitvoerende professional ouders en jeugdige vraagt hoe zij de samenwerking met de professional en het hulpverleningsproces ervaren en in hoeverre zij resultaat van de hulp of ondersteuning zien. Gebleken is dat professionals de kwaliteit van de behandelrelatie en bereikte resultaten vaak hoger inschatten dan dat cliënten doen. Daarom moet de mening van ouders en jeugdige hierover leidend zijn. Regelmatige evaluatie met ouders en jeugdige helpt positieve resultaten met de hulp te bereiken. Zeker in de startfase van de hulpverlening is het verstandig de samenwerkingsrelatie regelmatig met ouders en jeugdige te bespreken. Dit versterkt de samenwerkingsrelatie.
Gecertificeerde Instelling	Gecertificeerde instellingen zijn organisaties die, conform de Jeugdwet, maatregelen van jeugdbescherming en jeugdreclassering uitvoeren.
Gemeentelijk verwijzer	De juridische entiteit dan wel vertegenwoordiger daarvan die door gemeenten is gemandateerd om toegang te verlenen tot maatwerk- dan wel individuele voorzieningen. In de jeugdhulpregio Zuid-Holland Zuid is deze taak door gemeenten

	nu belegd bij de Stichting Jeugdteams Zuid-Holland Zuid.
Gemeenten	De gemeenten Alblasserdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-ambacht, Hoeksche Waard, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht die samen werken op het gebied van jeugdhulp. SOJ ZHZ draagt namens deze 10 gemeenten zorg voor inkopen en contracteren voor Jeugdhulp.
Gezin	Een gezin is een samenlevingsverband van een of twee ouders/verzorgers met een of meer kinderen. Het betreft een (of meerdere) huishouden rond de kinderen.
Incident	Een niet-beoogde of onverwachte gebeurtenis, die betrekking heeft op de kwaliteit van de zorg en heeft geleid, had kunnen leiden of zou kunnen leiden tot materiële schade bij de jeugdige.
Innovatie	Een innovatie in de jeugdsector is een 'out of the box' oplossing voor een maatschappelijk vraagstuk die resulteert in een vernieuwende aanpak. Het innovatieve zit vaak in een nieuwe manier van verbinden van verschillende actoren, verschillende expertises of verschillende methodieken. Wat leidt tot een vernieuwende aanpak die aansluit bij de leefwereld en behoefte van kinderen, jongeren en gezinnen, samen met alle betrokkenen en vaak dwars door bestaande domeinen heen.
Integrale aanpak / gezinsaanpak	Een kind is onlosmakelijk verbonden met zijn gezin, daarom moet de focus van jeugdhulp gericht zijn op het hele gezin. Of kinderen zich positief kunnen ontwikkelen en veilig kunnen opgroeien, hangt voor een belangrijk deel van de ouders af. Zij zijn de basis van waaruit het kind zich ontwikkelt. Wanneer ouders te maken hebben met eigen psychische en maatschappelijke problematiek of als er problemen tussen partners zijn, heeft dat grote impact op de kinderen in het gezin. Problemen kun je niet oplossen met alleen hulp aan het kind: kinderen en ouders moeten in samenhang begeleid en behandeld worden op basis van een gezinsplan.
Jeugdhulp	Jeugdhulp zoals bedoeld in de Jeugdwet. In de Jeugdwet (artikel 1.1 sub 1) is de onderstaande definitie van jeugdhulp opgenomen: 1. Ondersteuning van, en hulp en zorg (niet zijnde preventie) aan jeugdigen en hun ouders bij het verminderen, stabiliseren, behandelen en opheffen van of omgaan met de gevolgen van psychische problemen en stoornissen, psychosociale problemen,

	gedragsproblemen of een verstandelijke beperking van de jeugdige, of opvoedingsproblemen van ouders. 2. Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van jeugdigen met een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking, een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem en die de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt. 3. Het ondersteunen bij of het overnemen van activiteiten op het gebied van de persoonlijke verzorging gericht op het opheffen van een tekort aan zelfredzaamheid bij jeugdigen met een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking of een somatische of psychische aandoening of beperking, die de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt, met dien verstande dat de leeftijdsgrens van 18 jaar niet geldt voor jeugdhulp in het kader van jeugdstrafrecht.
Jeugdhulpaanbieder	Zoals bedoeld in de Jeugdwet. Iedere natuurlijk persoon of iedere rechtspersoon die beroepsmatig jeugdhulp verleent en daartoe met de gemeente een financiële relatie heeft, in de zin van een contract, subsidie of via een PGB van de cliënt, valt onder de wettelijke definitie van jeugdhulpaanbieder.
Jeugdhulptraject	Een jeugdhulptraject is een periode waarin een bepaalde vorm van hulp wordt verleend.
Jeugdige	Zoals bedoeld in de Jeugdwet. Een inwoner van één van de 10 gemeenten in Zuid-Holland Zuid die de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt, inclusief de in de Jeugdwet genoemde uitzonderingen tot 23 jaar.
Keuzevrijheid	Op grond van de Jeugdwet moeten gemeenten voorzien in een kwalitatief en kwantitatief toereikend aanbod. Zij moeten zoveel als mogelijk keuzevrijheid bieden aan jeugdigen en gezinnen, zodat de geboden hulp aansluit bij de wensen, behoeften en achtergrond van de jeugdige
Kind- en gezinsfactoren	Kenmerken of gedrag van een kind en van het gezin. Deze factoren kunnen een beschermende werking hebben voor een gezonde en veilige ontwikkeling van het kind, maar ook een risico vormen.
Leefgebieden	Jeugdhulp richt zich op de verschillende leefgebieden (thuis, school/werk en vrije tijd) van de jeugdige en het gezin. Ook pedagogisch en therapeutisch.
Leefomgeving	Jeugdhulp wordt zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving van de jeugdige en gezin geboden.

Netwerk	Het sociale netwerk is een verzamelnaam voor de groep mensen met wie de cliënt een sociale relatie onderhoudt. Mantelzorgers horen daarbij, net als (andere) familieleden, vrienden, buren en collega's.
Netwerkgezin	(Pleeg)gezin uit de sociale omgeving van de pleegkinderen, een (pleeg)gezin dat bestaat uit vrienden of familieleden van de pleegkinderen
Normaliseren	Het betekent het tegengaan van onnodig problematiseren en etiketteren (RMO, 2012).
Normenkader	Het door SOJ ZHZ in bijlage 2 vastgestelde kader voor de inzet van professionals, omvang van de onder de dienst te leveren zorg en de tarifiering (ook uitgewerkt in bijlage 3). Het normenkader heeft als doel een impuls te geven aan de doelmatigheid van de geleverde hulp en bij te dragen aan kernwaarde 4: jeugdhulp zorgt voor toegenomen zelfredzaamheid en duurzaam herstel van de jeugdige en het gezin (zie bijlage 1 bij Algemeen Deel). Het normenkader staat per product uitgewerkt in bijlage 2: dienstomschrijvingen. Binnen het Normenkader kan de Jeugdhulpaanbieder de diensten leveren zoals overeengekomen. Het normenkader gaat uit van de duur en intensiteit per product. Jeugdhulpaanbieder mag in beginsel niet meer zorg leveren dan het normenkader. De gemeentelijke verwijzer of indien van toepassing de GI kan bij de toewijzing er voor kiezen om af te wijken van het normenkader.
Ouders	Ouders van een Jeugdige. Waar ouders staat, kan ook ouder, opvoeder(s) of verzorger(s) gelezen worden.
Onderwijs Ontwikkel Perspectief	Een perspectiefplan is een plan met daarin: 1. een beschrijving en het doel van de behandeling met een beoogd resultaat, wat binnen het eigen netwerk kan worden opgepakt, 2. de algemene gegevens van de jeugdige en zijn systeem, 3. en de afspraken die zijn gemaakt over de inhoud van de jeugdhulp. 4. de ondersteuning op school Dit plan is de basis voor de in te zetten jeugdhulp. De inhoud van het plan wordt in dialoog tussen de jeugdige en/of ouders en de professional ontwikkeld. Indien nodig wordt niet alleen een perspectiefplan gemaakt voor de jeugdige, maar voor het gehele gezin.
Ontwikkelpartner	SOJ ZHZ maakt een onderscheid in 'Ontwikkelpartners' en 'reguliere partners'. SOJ ZHZ merkt <u>jeugdhulpaanbieders</u> aan als 'Ontwikkelpartners' als zij voldoen aan één of meer van de volgende voorwaarden: 1. De <u>Jeugdhulpaanbieder</u> heeft twee jaar op rij voor minstens € 500.000 per jaar voor

	cliënten vanuit de regio Zuid-Holland-Zuid diensten verleend op grond van deze overeenkomst; 2. De <u>Jeugdhulpaanbieder</u> heeft twee jaar op rij aan minstens 150 cliënten vanuit de regio Zuid-Holland-Zuid diensten verleend op grond van deze overeenkomst.
Passende jeugdhulp	Bij passende jeugdhulp is de cliënt het uitgangspunt en is hulp zo licht en gewoon mogelijk, maar ook direct intensief waar nodig.
Perspectiefplan	Een perspectiefplan is een plan met daarin: 5. een beschrijving en het doel van de behandeling met een beoogd resultaat, wat binnen het eigen netwerk kan worden opgepakt, 6. de algemene gegevens van de jeugdige en zijn systeem, 7. en de afspraken die zijn gemaakt over de inhoud van de jeugdhulp. Dit plan is de basis voor de in te zetten jeugdhulp. De inhoud van het plan wordt in dialoog tussen de jeugdige en/of ouders en de professional ontwikkeld. Indien nodig wordt niet alleen een perspectiefplan gemaakt voor de jeugdige, maar voor het gehele gezin.
Potentiële Jeugdhulpaanbieder	Een Jeugdhulpaanbieder welke geen rechtsgeldige overeenkomst ten behoeve van de levering van Jeugdhulp dan wel Jeugdbescherming/Jeugdreclassering heeft met de SOJ ZHZ.
SMART	Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdsgebonden
Toegang	De structuur die een gemeente (of samenwerkende gemeenten) heeft om een jeugdige naar jeugdhulp toe te leiden. In de jeugdhulpregio voert de Stichting Jeugdteams Zuid-Holland Zuid de gemeentelijke toegangsfunctie uit. Daarnaast leiden ook de Gecertificeerde Instellingen en medisch verwijzers op basis van de Jeugdwet toe naar jeugdhulp.
Transfer	Overdracht van Jeugdhulpaanbieder naar ouders/gezin/netwerk om de geleerde vaardigheden goed over te brengen.
Veiligheid	Er is sprake van veiligheid als de jeugdige zich zowel fysiek als emotioneel veilig en gezond kan ontwikkelen.
Wachtlijsten	Een wachtlijst is een lijst waarop personen worden geregistreerd die op deelname, behandeling of inschrijving wachten.
Verwijzers	Naast de gemeentelijk verwijzers, in de jeugdhulpregio zijn dit de jeugdprofessionals van de Stichting Jeugdteams Zuid-Holland Zuid, zijn ook de jeugdbeschermers en jeugdreclasserders van Gecertificeerde Instellingen, rechters en medisch verwijzers (huisarts, jeugdarts en medisch specialist) op

	basis van de Jeugdwet bevoegd om jeugdigen te verwijzen naar jeugdhulp.
Wachttijden	De aanmeldwachttijd is de tijd tussen eerste contact van de cliënt tot aan de intake, en zou beperkt moeten zijn tot 4 weken. De behandelwachttijd is de tijd tussen de intake en de start van de behandeling, en zou beperkt moeten zijn tot 10 weken. De afgesproken Treeknorm voor de totale wachttijd is daarmee 14 weken.
Zelfredzaamheid	Zelfredzaamheid is het vermogen van iemand om (leeftijdsadequaat) voor zichzelf te zorgen. Zelfredzaamheid houdt in dat jeugdigen en gezinnen zich tijdens het dagelijks leven kunnen redden. Zij weten zich staande te houden in sociale situaties en kunnen zichzelf goed verzorgen door te eten en zichzelf schoon te houden.